



حوادثی که به خیر گذشت

در حالی که حوادث کوهستان در شمال تهران خاطره‌ای تلخ را برای کوهنوردان به یادگار گذاشت، اما در اسفراین و سوادکوه با کمک نیروهای امدادی و اهالی، کوهنوردان ناپدید شده زنده پیدا شدند. در اولین عملیات، با تلاش اهالی منطقه و نیروهای امداد کوهستان هلال احمر ۱۰ کوهنورد گرفتار در ارتفاعات

روایت کوهنوردان و امدادگران هلال احمر از حوادث مرگبار ارتفاعات شمال تهران

هدی؛ ناگهان بهمن

«ما هشدار داده بودیم، ما گفته بودیم، ما اعلام کرده بودیم، ما هشدار نازنجی صادر کرده بودیم و...» هنوز هم هیچکس زیر بار فاجعه مرگ هشت کوهنورد تهرانی نمی‌رود که روز جمعه پنجم دی ماه، فریب آن هوای آبی و بدون ابر را خوردند و به هوای تجربه یک کوهنوردی خاطره‌انگیز، به دل کوه‌های تهران ززند. اما ناگهان بهمنی سهمگین و سنگین، نه از یک نقطه که از سه نقطه دارآباد، آهار و کلک چال تهران بر سرشان آوار شد و جان برخی از کوهنوردان را به یغما برد. فقط تا الان و لحظه تنظیم این گزارش، هشت کشته و ۱۱ مفقودی روی دست خانواده‌هایی مانده که با چشمی گریان و دلی پر آشوب، خبرهای مربوط به جست‌وجوی کوهنوردان را لحظه به لحظه از طریق رسانه‌ها یا شبکه‌های مجازی پیگیری می‌کنند تا شاید همه آنها پا دست کم بعضی‌شان زنده از زیر بهمن بیرون بیایند. برخی از کوهنوردان و حتی مردم عادی که جان سالم از این حادثه به در برده‌اند، به جام جم گفتند که با وجود ادای برخی مدیران که مدعی شده به کوهنوردان هشدار دادیم که صعود را متوقف کنند، هیچ هشداری به جز کوهنوردانی که در حال پایین آمدن بودند و شرایط را دیده بودند، به آنها داده نشده بود.

یک کشته در منطقه آهار

تیم ۲۱ نفره ورزشی باشگاه کوهنوردی تهران از تیم‌هایی بود که قرار بود روز جمعه به قله قلعه دختر روستای آهار صعود کنند. همه چیز آماده یک صعود جانانه بود. کوهنوردان با تجهیزات کامل آمده بودند و اگر مشکلی پیش نمی‌آمد، پس از صعود و طبق برنامه به پایین کوه برمی‌گشتند. قله قلعه دختر روستای آهار بی‌صبرانه منتظر آنان بود. پس از آغاز صعود، پیشروی تیم بدون بروز کوچکترین مشکلی ادامه داشت، اما ساعت ۱۲:۳۰ بعداز ظهر ناگهان ورق برگشت و تیم با ریزش بهمن سهمگینی شاخ به شاخ شد به حدی که برخی از اعضای تیم زیر خروارها برف مدفون شدند.

بعد از ریزش بهمن، یک نفر به سرعت به بالادست رفت تا به عنوان دیده‌بان، حواسش جمع سقوط بهمن‌های احتمالی باشد تا اگر بهمن آمد به همه هشدار دهد. با ریزش بهمن، سکوت مرگباری بر منطقه حاکم شده بود. آنهایی که از بهمن جان سالم به در برده بودند، با استفاده از دو میل سونداژ، دو بیل برف و باتون‌ها، شروع به جست‌وجوی هم‌نوردان خود کردند. بعد از مدتی جست‌وجو توانستند چند نفر از اعضای تیم را که که یکی از آنها از ناحیه کتف دچار آسیب جدی شده بود، نجات دهند. تمام گروه با چشم دنبال سید مصطفی فاطمی از اعضا و مربیان باشگاه کوهنوردی تهران می‌گشتند که خبری از او نبود. تا حوالی ساعت ۱۴:۲۰ بعد از ظهر، جست‌وجوها برای پیدا کردن دفن‌شدگان همچنان ادامه داشت. نداشتن آتتن تلفن همراه هم مشکل دیگری بود که به مشکلات دیگر گروه اضافه شده بود. به همین خاطر، گروه سه نفره‌ای به پایین رفتند تا با پیدا کردن آتتن و برقراری تماس، از تیم‌های امداد و نجات، کمک بخواهند. خطر ریزش بهمن‌های بعدی، خرابی هوا، بادهای شدید منطقه، شرایط نامساعد روحی و جسمانی تیم و احتمال حادثه دوباره همگی دست به دست هم داده بودند

هشدار دادیم

کوهنوردی نکنید

مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سریع سازمان هواشناسی با انتقاد از این‌که متأسفانه مردم توجهی به هشدارهای هواشناسی نکردند، گفت: از روزهای ابتدایی هفته گذشته سازمان هواشناسی کشور با صدور چندین هشدار تاکید کرده بود که طی روزهای پنجشنبه و جمعه (۴ و ۵ دی ماه) مردم از فعالیت‌های کوهنوردی خودداری کنند.

صادق فیضیان با انتقاد از این‌که متأسفانه مردم توجهی به هشدارهای هواشناسی نکردند و ما طی روز گذشته شاهد حضور جمعیت زیادی در کوه‌های شمال تهران و به‌وقوع پیوستن حوادث ناگوار برای تعدادی از آنها بودیم، تصریح کرد: واقعا جای تعجب و سوال دارد که چرا مردم با توجه به آگاهی از شرایط جوی، جان خود را به خطر انداختند و به هشدارهای هواشناسی توجهی نکردند؟

وی در پاسخ به این پرسش اینسا که در چنین شرایطی وظیفه دستگاه‌های اجرایی چیست و آیا نباید آنها وارد عمل شوند و محدودیت‌هایی را برای صعود به ارتفاعات اجرایی کنند، گفت: باتوجه به گستردگی عرصه باید از دستگاه‌های مختلف ذی‌ربط پرسید که آیا امکان ایجاد محدودیت در همه نقاط را دارند یا خیر؟ متأسفانه اتفاقی که روز جمعه رخ داد این بود که مردم از همه نقاط شمال تهران اقدام به کوهنوردی و حتی صعود کرده بودند.

شاه جهان خراسان شمالی پیدا شدند. ۱۰ کوهنورد گرفتار در شاه جهان که اصالت سبزواری داشتند از صبح جمعه عازم ضلع جنوبی کوه شاه جهان (مشرق به اسفراین) شدند که با نامساعد شدن شرایط جوی و بارش برف و کولاک مسیرشان را گم کردند. در دومین عملیات پنج کوهنورد گرفتار شده در برف



شنیدیم. وضعیت بوران به حدی بود که من را که یک مرد ۸۵ کیلویی هستم، به گوشه‌ای پرت کرد. موقعی که ما می‌آمدیم، هفت، هشت نفر در قله بودند. بعد از ریزش بهمن ما تصور می‌کردیم آنها زیر بهمن دفن شده‌اند، اما در خبرها گفته شده که دو نفر زیر بهمن مانده‌اند. با چیزی که ما دیدیم، احتمال می‌دهیم، افراد بیشتری زیر بهمن دفن شده باشند.»

حسین فراهانی، دوست بهمن و یکی دیگر از کوهنوردان حرفه‌ای دارآباد، روز حادثه را این‌طور روایت می‌کند: «بعد از رسیدن به جان‌پناه میانی، باد شدیدی شروع به وزیدن کرد. هر چه زمان می‌گذشت، سرعت باد بیشتر می‌شد. به نزدیکی قله که رسیدیم، دو دختر را دیدیم که به شدت سردشان شده بود. به آنها گفتیم تا دچار یخ‌زدگی نشده‌اند به پایین برگردند. به قله‌که رسیدیم، باد خیلی شدید شده بود و سرما اجازه نمی‌داد آن‌جا بمانیم. بعد از پنج دقیقه به سمت پایین حرکت کردیم. به ارتفاع دو هزار و ۸۵۰ متری که رسیدیم، باد و بوران، میدان دیدمان را کور کرد. مرگ را به چشم دیدیم. طوری بود که دوستم که کنار حرکت می‌کرد را نمی‌دیدم.

حتی بخشی از مسیر را مجبور شدیم چهار دست و پا حرکت کنیم. چند نفر در کنار مسیر از شدت سرما در خودشان جمع شده بودند که به آنها گفتیم بیاید پایین، هوا بدتر می‌شود. بعضی به حرف‌مان گوش کردند و بعضی هم نه. بعضی‌ها هم از شدت ترس و سرما گریه می‌کردند. همان‌طور که بهمن گفت، متوجه آن خانم ۳۵ ساله شدیم که از ترس ورنش باد، میله را محکم گرفته بود که به دره سقوط نکند. اما خوشبختانه او را نجات دادیم. تا لحظه آخر مقاومت کرده بود و اگر همان‌جا می‌ماند و کمکش نمی‌کردیم، یخ می‌زد و با از دست دادن توانایی، حتما به دره سقوط می‌کرد و جانش را از دست می‌داد. پس از رسیدن به جان‌پناه و بهتر شدن حال‌مان، تصمیم گرفتیم به صورت گروهی پایین بیاییم. افرادی که حرفه‌ای بودند، جلوتر حرکت می‌کردند تا مسیر را پاکوب کنند و ما هم دنبال آنها بودیم و حدود ساعت چهار بعد از ظهر به پایین رسیدیم

وقتی پایین رسیدیم، متوجه شدیم بهمن دو نفر را با خود برده است. وقتی بالا بودیم با شکستگی برف رو به رو شدیم و احتمال دارد به خاطر بوران مسیر را ندیده‌اند و یا داخل شکستگی گذاشته و بهمن آنها را برده است.»

این دو شاهد ماجرا، افرادی را که در زمان سقوط

بهمن در نزدیکی قله بودند بیشتر از دو نفر اعلام می‌کنند و می‌گویند: «حدود هشت نفر در محل بودند که اگر بهمن آمده باشد با توجه به شرایط آنجا احتمال زنده ماندن‌شان کم است.»

کلک چال، منطقه مرگبار کوهنوردان

کلک چال اما بیش از هر جای دیگری، آبستن حادثه برای کوهنوردان بود و جان کوهنوردان زیادی را گرفت. مهیار ربیعی، کوهنورد ۲۸ ساله‌ای که در کلک چال بودو با خوش‌شانسی تمام از مرگ گریخت، از روز حادثه برای جام جم تعریف می‌کند: «من دو سال است کوهنوردی می‌کنم اما روز حادثه، اولین بار بود که به قله می‌رفتم. روز جمعه، با یک تیم هشت نفره به سمت کلک چال حرکت کردیم. به خاطر بوران شدیدی که وجود داشت، چشم، چشم را نمی‌دید. مردم عادی

۸ کشته، ۱۱ مفقودی



محمدباقر محمدی، معاون عملیات سازمان امداد و نجات هلال احمر شامگاه دیروز در تشریح عملیات امدادگران هلال احمر در ارتفاعات شمال تهران گفت: ساعت ۱۳ و ۲۰ دقیقه جمعه در تماس با سامانه ۱۱۲ هلال احمر حادثه سقوط بهمن در ارتفاعات شمال تهران گزارش شد و چند تیم عملیاتی راهی محل شدند. در بررسی‌ها مشخص شد، در چهار منطقه شیرلا، کلکچال ، دارآباد و آهار حادثه برف و کولاک و بهمن تعدادی از کوهنوردان را با مشکل روبه‌رو کرده است. تیم‌های امدادی راهی محل شده و در جست‌وجوی منطقه کلکچال چهار نفر از زیر بهمن خارج کردند که متأسفانه دو نفر از آنها به خاطر شدت صدمات جان باخته بودند. دو نفر دیگر هم مصدوم شده و به بیمارستان انتقال یافتند.

وی ادامه داد: صبح شنبه عملیات ادامه پیدا کرد و خانواده تعدادی از کوهنوردان ناپدید شدن آنها را گزارش کردند. در ابتدا ۱۷ مفقودی گزارش شد که با ردزنی تلفن همراه آنها مشخص شد، هفت نفرشان در منطقه حضور دارند. جست‌وجوها در دمای منفی صفر درجه ادامه داشت تا این‌که جسد یک کوهنورد در آهار و جسد پنج کوهنورد دیگر در کلکچال پیدا شد تا تعداد جانباختگان به هشت نفر افزایش پیدا کند. بر اساس اعلام خانواده کوهنوردان، تاکنون ۱۱ نفر در منطقه مفقود شده‌اند. این افراد در کلکچال و دارآباد ناپدید شده‌اند. مشکل اساسی ما بی‌اطلاعی خانواده‌ها از محل کوهپیمایی مفقودین است. آنها فقط می‌دانند که عضو خانواده‌شان به کوه رفته و نمی‌دانند به کدام ارتفاعات رفته است.



عکس: فاطمه داوودی / هلال احمر